

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут ____ педагогічний

Кафедра ____ педагогіки початкової освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виразне читання в початковій школі

Освітня програма «Початкова освіта»
Спеціальність 013 «Початкова освіта»
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № __ від “_” ____ 2020 р.

Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Виразне читання в початковій школі
Рівень вищої освіти	
Викладач (-і)	Білавич Галина Василівна
Контактний телефон викладача	0984164218
Е-mail викладача	ifosuhevas@gmail.com
Формат дисципліни	Лекційні, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Щотижня; щосереди; о 13.30; ауд. 303 (вул. Бандери, 1). Систематичні індивідуальні онлайн консультації через скайп, телефонічно (відеозв'язок через вайбер).
2. Анотація до курсу	
<p>Сучасний учитель початкових класів має стати справжнім майстром своєї справи з належним рівнем знань і вмінь у сфері педагогічної діяльності. Необхідною умовою досягнення високої професійної підготовки, педагогічної техніки, майстерності педагога є оволодіння основами теорії і практики мистецтва слова, культури мовлення і виразного читання. Виразне читання є одним із головних засобів впливу на всебічний розвиток дітей через твори художньої літератури різних жанрів і безпосереднє слово педагога. Вивчення цього курсу передбачає підвищення у студентів рівня мовної освіти, фундаментальними складниками якої є культура мовлення та виразне читання – мистецтво відтворення змісту художнього твору засобами слова. Дисципліна «Виразне читання в початковій школі» вивчається студентами спеціальності «Початкова освіта» на першому курсі в другому семестрі. Курс передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Він має міждисциплінарний характер, позаяк включає знання з культури і техніки мовлення, української мови та української літератури, теорії літератури, риторики та сценічного мистецтва тощо. Теоретична підготовка передбачає засвоєння студентами необхідних знань і здійснюється в процесі лекційних занять (12 год). Практична підготовка (18 год.) спрямована на формування в майбутніх фахівців навичок та вмінь виразно читати тексти різних жанрів, що здійснюється в процесі практичних занять. Основні поняття курсу: норми сучасної української літературної мови, культура і техніка мовлення, виразне читання, риторика, меморія, акція, мовленнєва культура, публічна промова, літературознавчий аналіз тексту, партитура твору, літературні жанри, невербальне мовлення, дихання, дикція, тембр голосу, пауза, такт, фраза, логічний наголос, художні засоби, тема, ідея, сюжет, композиція, образи твору та ін</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Основними цілями курсу „Виразне читання в початковій школі” є такі: ефективне формування професійного мовлення студентів, розвиток мовної особистості майбутнього вчителя задля використання набутих знань у педагогічній діяльності; досконале володіння навичками виразного читання художніх творів для дітей, майстерного відтворення експресивно-емоційного змісту художніх творів, вироблення навичок впливати словом на адресатів. У процесі вивчення дисципліни Ви, шановні студенти, поглибите знання про фонетичні та акцентуаційні норми сучасної української літературної мови, літературознавство, навчально-методичне забезпечення курсів «Літературне читання» та «Українська мова та читання» (НУШ), дізнаєтеся про невербальне мовлення, основні риторичні закони, публічний виступ та правила його виголошення, навчитесь опановувати страх перед аудиторією, довідаєтеся про основні положення меморії як розділу класичної риторики, навчитесь майстерно читати твори різних жанрів, інсценізувати їх, володіти навичками аналізу літературного твору, робити самоаналіз власної мовленнєвої діяльності, аналізувати мовлення однокласників, молодших школярів, віднаходити мовленнєві негаразди, дізнаєтеся про культуру і техніку мовлення, навчитесь правильно керувати диханням та голосом під час читання, володіти правильною і чіткою дикцією, тембром і висотою голосу тощо. Усі ці знання та навички допоможуть опанувати риторичні навички та прийоми виразного</p>	

читання, що сприятиме Вашій ефективній професійній діяльності в початковій школі, здатності впливати засобами слова на молодших школярів, формувати в них навички виразного читання, любов до рідного слова, мовленнєву культуру тощо.

4. Компетентності

Комунікативна (знання, вміння і навички користування мовою в конкретних контекстах і ситуаціях спілкування, уміння формувати власну програму мовленнєвої поведінки, урахуваючи наміри співрозмовника й використовуючи засоби ефективного впливу на нього); мовна (засвоєння мовної системи як сукупності мовних структур; розширення уявлення про сучасну українську літературну мову, мовні норми, мовні засоби прикрашання промови, виховувати мовний смак і мовне чуття, критичне ставлення до ненормативної вимови та ненормативного слововживання); мотиваційна (особисте зацікавлення створенням продукту риторичної діяльності, подолання страху перед аудиторією, ефективний виступ перед аудиторією); риторична (опанування основами майстерності публічного виступу; знаннями про побудову комунікативних стратегій і ситуацій з урахуванням етичних і естетичних домінант, національно-культурних традицій; володіння навичками управляти аудиторією, послуговуючись вербальними і невербальними прийомами мовлення; володіння полемічною майстерністю).

5. Результати навчання

Програмні результати навчання: - Володіння системою наукових знань із дисциплін загальної та професійної підготовки, знання сучасних теоретичних основ освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти; - Уміння розробляти проекти уроків з певного предмета та їх фрагменти, методику роботи над різними видами завдань з метою опанування учнями певних елементів змісту навчальної програми; - Уміння проектувати зміст і методичний інструментарій проведення виховних заходів у початковій школі; - Здатність до здійснення ефективної комунікації у процесі вирішення професійнопедагогічних задач; - Здатність прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію із суб'єктами освітнього процесу початкової школи на засадах етики професійного спілкування; - Здатність до навчання впродовж життя і вдосконалення з високим рівнем автономності набутої під час навчання кваліфікації.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
другий	Початкова освіта	1	

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування	Лекція-конференція, практичне	1. Білавич Г. Українська мова (Фонетика. Лексикологія): Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2012. 225 с. 2. Гуменюк І.М., Білавич Г.В. Базовий курс української мови за професійним спрямуванням. Івано-Франківськ: НАІР,	підготовка есе – 8 год	максимальна оцінка - 5	один тиждень

я.		2017. 200 с. 3.Шкурятяна Н.Г., <i>Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: модульний курс: навчальний посібник.</i> К.: Вища школа, 2007. 823 с 4.Ющук І.П. Українська мова. К.: Либідь, 2004. 250 с.			
Тема 2. Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні. Культура усного і писемного мовлення.	практичне	1. Білавич Г. Українська мова (Фонетика. Лексикологія): Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2012. 225 с. 2.Гуменюк І.М., Білавич Г.В. Базовий курс української мови за професійним спрямуванням. Івано-Франківськ: НАІР, 2017. 200 с. 3.Шкурятяна Н.Г., <i>Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: модульний курс: навчальний посібник.</i> К.: Вища школа, 2007. 823 с 4.Ющук І.П. Українська мова. К.: Либідь, 2004. 250 с. .Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови. Львів: Світ, 2003. 434 с.	стилістичне оформлення текстів, запис уривків інтерв'ю політиків, держслужбовців, журналістів, освітян та ін. публічних мовців, виявлення мовленнєвих порушень та виправлення їх – 6 год	максимальна оцінка - 5	один тиждень
Тема 3. Мова і нормативність мовлення в житті професійного комунікатора	лекція-діалог, практичне	1.Білавич Г., Лисечко Т., Стамбульська Т. Наголошуймо правильно! Івано-Франківськ, 2013. 135 с. 2.Білавич Г., Лисечко Т., Стамбульська Т. Говорімо українською мовою правильно! Івано-Франківськ, 2012. 60 с. 3.Білавич Г. Формування мовленнєвої культури студентів за умов діалектного середовища. Івано-Франківськ: НАІР, 2016. 168 с. 4.Білавич Г. Основи риторики і красномовства. Івано-Франківськ: НАІР, 2016. 120 с. 5.Шкурятяна Н.Г., <i>Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: модульний курс: навчальний посібник.</i> К.: Вища школа, 2007. 823 с 6.Ющук І.П. Українська мова. К.: Либідь, 2004. 250 с.	робота з мовним матеріалом, редагування текстів, запис зразків нормативного мовлення (О.Авраменко, А.Гриценко, О.Пономарів, Є.Сербінська та ін.) – 8 год	максимальна оцінка - 5	один тиждень
Тема 4. Орфоепічні та акцентуаційні норми сучасної української літературної мови.	лекція, практичне	1.Бабич Н. Основи культури мовлення. Львів: Світ, 1991. 287 с. 2..Климова К.Я. Основи культури і техніки мовлення. К.: Ліра., 2007. 240 с. 3.Коваленко С. Сучасна риторика. Навчально-практичний посібник. Тернопіль, 2007. 180 с. 4.Олійник О., Шинкарук В. Культура мовлення: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2008. 296 с. Авраменко О. Методика складання ртитури художнього тексту. UBR: http://www.ippo.org.ua/files	виразне читання художніх текстів, запис партитури художнього тексту – 8 год	максимальна оцінка - 5	один тиждень
Тема 5. Виразне читання як вид мистецтва.	відеолекція, практичне	1. 1.Бабич Н. Основи культури мовлення. Львів: Світ, 1991. 287 с. 2.Білоусенко П.І. та ін. Учїться висловлюватись. К.: Рад. школа. 1990. 126			

и логіко- емоційної ви- сті читання		с. 3.Климова К.Я. Основи культури і техніки мовлення. К.: Ліра., 2007. 240 с. 4.Коваленко С. Сучасна риторика. Навчально-практичний посібник. Тернопіль, 2007. 180 с. 5.Коваль А.П., Коптілов В.В. Крилаті вислови в українській літературній мові. Афоризми. Літературні цитати. Образні вислови. К.: Вища школа, 1975. 336 с. 6.Олійник О., Шинкарук В. Культура мовлення: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2008. 296 с. 7.Сагач Г. Риторика. К., 2000. 568 с. 8.Томан І. Мистецтво говорити. К., 1998. 293 с.			
Тема 6. Виразне читання художніх творів (з орієнтуванням на програму з літературного читання в початковій школі)	лекція, практичне	1.Білоусенко П.І. та ін. Учїться висловлюватись. К.: Рад. школа. 1990. 126 с. 2.Климова К.Я. Основи культури і техніки мовлення. К.: Ліра., 2007. 240 с. 3.Олійник О., Шинкарук В. Культура мовлення: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2008. 296 с. 4.Томан І.Мистецтво говорити. К., 1998. 3 с.	підготовка текстів напам'ять, конкурс читців – 8 год	максимальна оцінка - 5	один тиждень
Тема 7. Публічне мовлення. Засоби вербального та невербального впливу на слухачів.	лекція, практичне	1. Білавич Г. Як формувати ораторські уміння четвертокласників на уроках української мови. Методичні рекомендації. Івано-Франківськ : ПП «ТУР-ІНТЕЛЕКТ», 2014. 86 с. 2.Білавич Г., Лисечко Т., Стамбульська Т. Наголошуймо правильно! Івано-Франківськ, 2013. 135 с. 3.Білавич Г., Лисечко Т., Стамбульська Т. Говорімо українською мовою правильно! Івано-Франківськ, 2012. 60 с. 4.Білавич Г. Формування мовленнєвої культури студентів за умов діалектного середовища. Івано-Франківськ: НАІР, 2016. 168 с. 5.Білавич Г. Основи риторики і красномовства. Івано-Франківськ: НАІР, 2016. 120 с.	підготовка до риторичного КВК «Ораторами не народжують ся – ними стають», підготовка драматизації твору для дітей – 10	максимальна оцінка - 5	один тиждень
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Іспит, максимальна оцінка – 50 балів. Оцінка за поточний контроль включає оцінки за практичні заняття (15 балів), за контрольну роботу (5 балів) та самостійну роботу (30 балів).				
Вимоги до письмової роботи	Іспит - у формі письмової роботи (складається з теоретичних питань) та практичного завдання (виразне читання напам'ять художнього тексту).				
Семінарські заняття	15 балів				
Умови допуску до підсумкового контролю	Набрання студентом 25 балів.				

8. Політика курсу

Неприпустимі плагіат та списування.

Пропущені заняття (як лекційні, так і практичні) з курсу „Виразне читання в початковій школі” зараховуються за умови їх теоретико-практичного відпрацювання. Студент повинен виявити достатній рівень теоретичних знань з пропущеної теми, а також показати вміння їх практичного застосування. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультування студентів.

Обов'язковим для отримання допуску до екзамену є написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи в повному обсязі.

9. Рекомендована література

Білавич Г. Формування мовленнєвої обізнаності майбутніх педагогів. Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : ПП «ТУР-ІНТЕЛЕКТ», 2014. 60 с.

Білавич Г. Як формувати ораторські уміння четвертокласників на уроках української мови.

Методичні рекомендації / Галина Білавич, Ольга Покришка. – Івано-Франківськ : ПП «ТУР-ІНТЕЛЕКТ», 2014. 86 с.

Білавич Г., Лисечко Т., Стамбульська Т. Наголошуймо правильно! Івано-Франківськ, 2013. 135 с.

Білавич Г., Лисечко Т., Стамбульська Т. Говорімо українською мовою правильно! Івано-Франківськ, 2012. 60 с.

Білавич Г. Основи риторики і красномовства. Івано-Франківськ: НАІР, 2016. 120 с.

Білавич Г. Українська мова (Фонетика. Лексикологія): Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2012. 225 с.

.Бабич Н. Основи культури мовлення. Львів: Світ, 1991. 287 с.

Гуменюк І.М., Білавич Г.В. Базовий курс української мови за професійним спрямуванням. Івано-Франківськ: НАІР, 2017. 200 с.

Климова К.Я. Основи культури і техніки мовлення. К.: Ліра., 2007. 240 с.

Коваленко С. Сучасна риторика. Навчально-практичний посібник. Тернопіль, 2007. 180 с.

Олійник О., Шинкарук В. Культура мовлення: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2008. 296 с.

Сагач Г. Риторика. К., 2000. 506 с.

Томан І. Мистецтво говорити. К., 1998. 293 с.

Шкуратяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: модульний курс: навчальний посібник. К.: Вища школа, 2007. 823 с

Ющук І.П. Українська мова. К.: Либідь, 2004. 250 с.

Викладач ____ Білавич Г.В.